

focus

newsletter

BROJ 15

JESEN 2013.

KOLIKO ZNAČE REDOVNE KONTROLE VIDA

Proverite oko sokolovo

Oko je jedna od najčešće pominjanih imenica u našem jeziku. Koliko zaista znamo da ga čuvamo i koliko realno vrednujemo kada dobro vidimo?

Pravo je vreme da se zapitamo odlazimo li redovno kod lekara da proverimo naš vid, da potvrdimo da li su nam oči zdrave. Cinjenica da se uglavnom sve očne

bolesti i poremećaji vida mogu lečiti ili zaustaviti u napredovanju govori da savremena medicina zna i može mnogo kada je oftalmologija u pitanju.

Nauka iz dana u dan prosiруje i obezbeduje da i medicinska dostignuća donose boljšak čovečanstvu. Nekada nezamislivo danas je realnost. U oftalmologiji mnoge tehnološke novine obezbeđuju lečenje, korigovanje ili zaustavljanje očnih bolesti i problema sa vidom. Ipak u svetu je danas više od 314 miliona ljudi sa oštećenjem vida, a čak 37 miliona su slepi, 124 miliona slabovidni, a 153 miliona osoba imaju nekorigovanu dioptriju. Kod nas, u Srbiji živi 12 hiljada slepih i teško slabovidnih, a više od milion ljudi ima problem sa vidom ili boluje od raznih očnih bolesti.

Opominjući brojevi i sudbine. Mnogi od tih ljudi danas bi sasvim solidno videli da su svoje lečenje počeli na vreme, pre nego je došlo do razvoja bolesti i trajnog oštećenja vida.

Savremena dijagnostika može zaviriti u svaki deo oka, pa na vreme pronaći problem i lečiti ga. Danas je mikrohirurgija moguća zahvaljujući najsavremenijim instrumentima i laserskim čudima tehnologije, a i u medikamentoznom lečenju se otišlo daleko. Kako u svetu, tako i kod nas.

> nastavak na strani 4.

**laser
focus**

Centar za mikrohirurgiju oka

Cara Nikolaja Drugog 25, Beograd, Srbija

tel/fax: +381 (0)11 344 66 26

mob: +381 (0)62 50 66 26

info@laserfocus.eu; www.laserfocus.eu

Centar za očne bolesti Miljković & Jankov

Rozino b.b. 85310 Budva, Crna Gora

tel/fax: +382 (0)33 466 163

mob: +382 (0)69 038 342

info@laserfocus.me; www.laserfocus.me

NAJAVE DOGAĐAJA

Internacionalni simpozijum oftalmološke bolnice Sorokaba

Sorokaba, 24. - 26. oktobra 2013.

Glavna tema uglednog svetskog simpozijuma u Brazilu ove godine je kako tehnologija menja paradigme o refraktivnoj hirurgiji, hirurgiji rožnjače i katarakte. Najavljen je učešće poznatih brazilskih i internacionalnih vrhunskih stručnjaka za određene oblasti refraktivne hirurgije. Uz svako predavanje predviđena je i prezentacija i diskusija o nekoliko kliničkih slučajeva.

Jedan od predavača po pozivu na tom skupu je i dr Mirko R. Jankov:

-Posebno mi je zadovoljstvo što na istom simpozijumu učestvuje moj mentor i stalni uzor prof Zailer, koji je prvi primenio PRK metod u svetu i izmislio cross linking za keratokonus, kao i moj saradnik i prijatelj Efekan Koškunseven iz Istanbula s kojim sam puno zajedničkih radova objavio na temu kombinovanih terapija cross linkinga sa Ferrara prstenovima i laserom, kaže dr Jankov.

17. AAO [American Academy of Ophthalmology], Nju Orelans, 16. - 19. novembra 2013.

Od polovine novembra planiran je Sedamnaesti godišnji skup američkih oftalmologa. Prezentovaće najnovija dostignuća iz svih grana oftalmologije, sa posebnim akcentom na rožnjaču, refraktivnu hirurgiju, plastičnu hirurgiju oka i lica, glaukom, neurooftalmologiju i pedijatrijsku oftalmologiju. Za ove subspecijalizacije biće organizovani dodatni kursevi na kojima će učestvovati članovi LaserFocus tima.

MASTERCLASS V

Beograd, 14. decembar 2013.

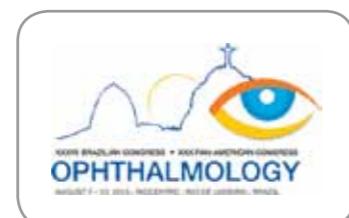
Novi Masterclass održaće se u beogradskom hotelu Best Western M od 9-15 časova. Na ovom kursu iz oblasti katarakte i refraktivne hirurgije predavači su prof. dr P. Dantas iz Brazila, prof. dr M. C. Mrochen iz Švajcarske, dr J. Lake, brazilski ekspert koji radi u SAD, zatim prof. dr P. Schor takođe iz Brazila i doc. dr S. Sefić - Kasunović iz BiH.

Po uzoru na vekovnu tradiciju Masterclassa u muzici, LaserFocus redovno dovodi pored domaćih i strane eksperte moderne oftalmologije, koji će kolegama iz Srbije i zemalja u okruženju preneti dragocena iskustva iz oftalmologije, tačnije ono što je najnovije u hirurgiji prednjeg segmenta oka.

Zdravstveni savet Srbije akredituje ovaj naučni skup sa 7 KME bodova. Za sve informacije može se kontaktirati Milena Obradović na tel. 062 50 66 26. Doviđenja na novom Masreclass susretu.

30 PAAO i 37 CBO (Pan-American Congress of Ophthalmology)
(Brazilian Congress of Ophthalmology)

Rio de Ženeiro, 7. - 9. avgusta 2013.

Zajedno su održani najveći Brazilski kongres oftalmologa i Panamerički kongres. U Rio de Ženeiru za organizatore veliki izazov bio je organizovanje interaktivne naučne radionice, a glavna tema bila je organizacija i rad prve svetske očne banke. Dr Jankov je kao predavač po pozivu predstavio najnovija dostignuća u vezi sa lečenjem keratokonusa kod dece i odraslih.

3. EVER (European Association for Vision and Eye Research)

Nica, 18. - 21. septembra 2013.

U Francuskoj su se ove godine okupili najeminentniji naučnici iz celog sveta, na jednom od najznačajnijih evropskih skupova za istraživanja u oftalmologiji i za proučavanje vida. Ova oblast ima jedanaest naučnih sektora koji pokrivaju istraživanja u oftalmologiji od epidemiologije, do imunih i genetskih bolesti oka, takođe i svih delova oka, od rožnjače do mrežnjače. Na ovogodišnjem skupu bili su najznačajniji naučnici koji se bave manama i oboljenjima oka.

Jesenji festival zdravlja

Beograd, 21. - 22. septembra 2013.

Na ovoj tradicionalnoj manifestaciji u Domu omladine učestvovali su domovi zdravlja, privatne ordinacije, bolnice i apoteke, farmaceutske kuće, fitness, wellness i banjski centri, etno sela, svi oni koji se bave zdravom i shranom, zvaničnom i komplementarnom medicinom. Na četiri nivoa u Domu omladine, predstavljeno je više od 70 izlagača, održano je više od 60 predavanja o zdravlju i zdravom životu, u programima na bini učestvovalo je 1.500 ljudi. Više od 20 hiljada građana je besplatno posetilo Festival, obišli su štandove, konsultovali stručnjake o održavanju zdravlja i lepote. Bila je to prilika za besplatne pregledе opštег zdravlja, merenje nivoa šećera u krvi i pritiska, vida, budi mas indeksa. Održano je nekoliko tribina koje su vodili predstavnici medija. Prezentaciju LaserFocus Centra za mikrohirurgiju oka vodila je dr Tina Mraković, predstavivši najsvremenije intervencije refraktivne hirurgije koje naš tim obavlja.

Intervju /// dr Borka Miljković

GLAUKOM
mrena koja oštećuje vid

Samo pravovremeno otkrivanje i pažljivo lečenje glaukoma sprečiće gubitak vida

Poznat je u narodu kao zelena mrena, teško je oboljenje oka, a uzrokuje ga povišeni očni pritisak. Najčešće sejavlja posle 40 godina života kod ljudi koji imaju genetsku predispoziciju, kod dijabetičara, osoba sa arteriosklerozom. Ako se otkrije na vreme i leči na odgovarajući način glaukom neće dovesti do najteže komplikacije - gubitka vida.

Glaukom nije bolest već sindrom, odnosno skup sledećih simptoma: povišenje očnog pritiska, udubljenje papile očnog živca i oštećenje vidnog polja.

Dugotrajno povišen očni pritisak dovodi do druga dva simptoma.

ŠTA JE GLAUKOM I KAKO NASTAJE?

Riječ je o sporoj hroničnoj očnoj bolesti, koja traje doživotno. Glaukom dovodi do slijepila ukoliko se na vrijeme ne dijagnostikuje i ne liječi pravilno. Karakteriše se povišenim očnim pritiskom i ispadima u vidnom polju, nastalim kao posljedica oštećenja očnog živca. Normalne vrijednosti očnog pritiska su od 10 do 22 mmHg. U oku se stvara jedna vrsta tečnost koja se zove očna vodica. Glaukom se razvija kada je

1-2% osoba starijih od 40 godina ima glaukom

► nastavak na strani 4.

REČ DIREKTORA

dr Fernanda Florentino
Fernandez Jankov

direktor LaserFocus centra
za mikrohirurgiju oka

Po ugledu na uzorne

Celog života većina nas nastoji da u svom poslu, u svojoj porodici, ljubavi, prijateljstvima, hobijima, slobodnim aktivnostima budemo dobri. Ne možda najbolji, ali добри bar kao oni koji su nam uzori. Za te, primerom ohrabrujuće i opominjuće uvek biramo ličnosti koje nas impresioniraju. I uvek merimo svoja postignuća tim aršinom. Onda se jednog dana zapitamo da li smo mi dobar primer drugima, jesmo li dobri roditelji i uzor svojoj deci, kakvi smo šefovi svojim radnicima, ili kakvi smo učitelji dacima, lekari i osoblju i pacijentima...

Na sva ta pitanja nikada nećemo sazнатi odgovore do kraja, ali ćemo tokom celog svog života ipak postavljati slična pitanja. Tajna njihovog odgonetanja je u tome da li smo dobre izvore pravili, da li smo bili dovoljno odlučni kada je trebalo donositi važne odluke, da li smo bili istrajni kada je te odluke trebalo sprovesti u delo. I da li smo dovoljno brinuli o svom zdravlju. Danas je dan kada treba da se zapita te da li dovoljno jasno gledate u budućnost, da li je vaš pogled bistar i dovoljno oštar. Mi smo tu da za vas potražimo rešenje. Pitajte nas sve što vas zanima. Tu smo radi vas! ■

Vaša LaserFocus porodica

GLAUKOM - MRENA KOJA OŠTEĆUJE VID

> nastavak sa strane 3.

67
MILIONAljudi u svetu
boluje od glaukoma**1.500**

LJUDI GODIŠNJE

u našoj zemlji oslepi zbog
glaukoma, mada se u 80
odsto slučajeva to može
izbeći ili preveniratiDUGO JE VIDNO POLJE
MERENO MANUELNO I
TIME MANJE PRECIZNO.
SAVREMENO, KOMPJU-
TERSKO, ZA NEKOLIKO
MINUTA IZMERI NJEGOVU
ŠIRINU, A U RAZLIČITIM
JAČINAMA SVETLJAVIĆ
LJIVOST RECEPTORSKIH
ČELIJA OKA, PA MOŽE
REGISTROVATI GLAUKOM I
PRE PRE NEGO ŠTO DOBE
DO OŠTEĆENJA

Intervju /// Bojana Lilić - novinar i voditelj TV Pink

NOV ŽIVOT
sa sjajem u očima

Od detinjstva je naučila da bez naočara i sočiva ne može. Sada se uverila da može i uživa u svom bistrom pogledu

Iz večeri u veče ulazi u naše domove, poželevši nam dobro veče. Dok pozdravlja gledaoce TV Pink, prenoseći im najak-tuelnije vesti iz zemlje i inostranstva, Bojana Lilić pleni lepotom, otmenošću i stilom. Svojevremeno Bojana je bila birana za jednu od tri najlepše TV voditeljke, a s pravom se može reći da njene izrazito lepe oči zrače neodoljivim sjajem. Niko ne bi pomislio da je Bojana ikada imala problema s vidom.

- Od detinjstva sam naučila da naočare, a posle i sočiva, nosim ih od svoje četrnaeste godine. Prihvatala sam to, jer drugog rešenja nije bilo, samo nada da će se to u nekom trenutku promeniti. Kada sam počela da radim na televiziji, počeli su prilično česti problemi, od konstantno crvenih očiju, i mučenja sa čestim zapalenjima. Kako su se pojavljivale savršenije generacije sočiva, ja sam ih menjala, od tvrde verzije, koju sam, u startu odbila, jer nije bila odgovarajuća za moje oko, do mekih sočiva koje sam menjala dnevno.

Mogućnost da laserski koriguje dioptriju obradovala je lepu mladu Bojanu. Za refraktivnu hirurgiju koja je može laserom oslobođiti nošenja sočiva čula je pre više godina.

- Priznajem da sam bila vrlo uplašena jer nisam poznavao proces intervencije, nisam se usuđivala da se odlučim na taj korak. Strepela sam da je greška moguća i da će verovatno napraviti sebi još veći problem. Dioptrija od -7 i sočiva su bila moja stvarnost i bila sam spremna da ih nosim ceo život. U jednom trenutku sam shvatila da treba barem da čujem stručnjake i daš šansu svojim očima.

Po preporuci prijatelja, takođe lekara oftalmologa, došla je u Centar za mikrohirurgiju oka LaserFocus, i upoznala dr Mirka Jankova i osoblje klinike.

- Doktor Jankov mi je pristupio kao prijatelju, neposredno, predstavio svaki korak operacije, sve pogodnosti i prednosti zahvata, i tako me opustio, i ulio sigurnost koja mi je bila neophodna. Prijatno

TIH PAR SEKUNDI
INTERVENCIJE BITNO
JE PROMENILO
KVALitet MOG
ŽIVOTA I VRATILO
MI BLISTAV VID

PROVERITE OKO SOKOLOVO

> nastavak sa strane 1.

Domaći oftalmolozi, specijalisti su da prepozna-ju, preveniraju ili leče, uče podjednako od svetskih stručnjaka, kao i od svojih domaćih kolega koji su školovani u najsvremenijim uslovima po čuvenim svetskim klinikama.

Za očnog lekara najbolja preporuka su njegovi pacijenti, broj intervencija koje je uradio, naravno sa punim uspehom, kao i njegovo interesovanje za naučni rad i praćenje svetskih napredovanja u

njegovoj užoj oblasti. Najvažnije je svakako da mu pacijenti veruju. To poverenje se teško stiče, a lako gubi. Moralni kodeksi, obrazovanje i perfekcija, kao i realna procena i otvoren stav o tome što se može očekivati od lečenja ili intervencije, osnov su da sutra nekome poverite vaše oči. Bar jednom godišnje, ako nemate nikakvih smetnji proverite kakav vam je vid, da li se u vašem oku krije nešto sumnjivo ili samo potvrđite da i dalje imate oko sokolovo. ■

Refraktivna hirurgija u veterini

Katarakta kod životinja

Kao i ljudima tako se i ljubimcima operativnim putem može ukloniti katarakte i vratiti kvalitet življenja

Osim ljudi i životinje pate od katarakte. Ne postoji medikamentozna terapija, jedina pomoć je operacija. O uklanjanju katarakte kod kućnih ljubimaca govori dr Olgica Ivanović, veterinar - oftalmolog:

-Katarakta je vodeći uzročnik gubitka vida kod životinja. Javlja se kod svih: kod riba, zmija, ptica, kod domaćih i divljih životinja. Ima kod životinja istu posledicu kao i kod ljudi - slabljenje i gubitak vida. U našim krajevima psi i mačke su najzastupljeniji kućni ljubimci, pa su oni i najčešći pacijenti za operaciju katarakte. Konji, kunići, papagaji, ovce i krave su redi pacijenti, što zavisi od uzgoja i ekonomskiopravdanosti ovakve intervencije kod njih.

Katarakta je znatno zastupljena kod pasa. Kod mačaka katarakta se najčešće javlja kao posledica trauma, dok je kod pasa pored trauma, nutritivnih i metaboličkih poremećaja, bitno nasleđe. Bez obzira da li se radi o naslednoj katarakti ili ne, ona može postojati na rođenju, ili se javiti u mладости ili starosti. Zavisno

od stepena zahvaćenosti sočiva (lokalna ili kompletna zamućenja), kao i da li se radi o pojavi na jednom ili oba oka, zavise i simptom. Vlasnici obično primete promene koje najčešće opisuju kao belinu unutar oka, promene u ponašanju, nevoljnost ili nesigurnost u šetnji, a u slučaju kompletne katarakte i slepište. Međutim, i slep pas u poznatom okruženju funkcioniše gotovo normalno, pa neki vlasnici ovakve promene primete takda se pas nade u nepoznatom okruženju.

Nažalost, nisu svi psi kandidati za operaciju. Neophodan je detaljan kompletan pregled, kako bi se utvrdilo da li je pas kandidat za operaciju, i da se uradi priprema. Idealni pacijent za operaciju katarakte je pas koji je postepeno gubio vid zbog katarakte, nema drugih oboljenja oka, lak za aplikaciju lekova, sistemski zdrav, i dobro podnosi opštu anesteziju, a uz to vlasnik spreman da više struko daje lekove i da govoriti na kontrole. U poređenju sa čovekom, patofiziologija katarakte je identična. Najbitnija razlika u odnosu na čovečje oko je što je oko

životinja znatno podložnije zapalenjima. Od izuzetnog značaja je priprema za intervenciju i posle terapija.

Operacija uklanjanja katarakte kod životinja izvodi se u opštoj anesteziji, dok se kod ljudi danas to čini u lokalnoj anesteziji, pa je iz tog razloga neophodan detaljan opšti pregled pacijenata, kaže dr Ivanović, u čijoj se ambulantni jedino u celom regionu može izvesti operacija katarakte kućnih ljubimaca operacijom fakoemulzifikacije, kao i kod ljudi. Dr Mirko R. Jankov je stručni saradnik dr Ivanović i u prilici je da pomaže u izvođenju ove operacije. ■

Veterinarska ambulanta "Oaza"

Vranjska br. 16, Beograd

+381 (0)11 24 12 011
www.veterina-oaza.com

Dr Olgica Ivanović, je po zvanju magistar hirurških nauka. Materijal za magistarski rad je prikupljala tokom tromesečnog boravka na The Queen Mother Hospital (QMH), Ophthalmology Department, UK, pod supervizornim vođstvom prof. dr Peter Bedford, jednim od vodećih eksperata u svetu u oblasti oftalmologije. Nakon poslediplomskih studija nastavlja kontinuirane edukacije iz oblasti oftalmologije. Završila je ESAVS I II (European School of Advanced Veterinary Studies), certifikovane oftalmološke edukacije pod mentorstvom prof. dr Peter Bedforda i prof. Alen Regnier. Od 2010. član evropske asocijacije veterinara oftalmologa (European Society of Veterinary Ophthalmology, ESVO). U našoj zemlji je vodeći ekspert iz ove oblasti. Sa dr Mirkom R. Jankovim, kao vodećim ekspertom za hirurgiju prednjeg segmenta oka ima dugogodišnju saradnju.

Održan 14. Kongres oftalmologa Srbije

LaserFocus tim na 14. Kongresu na Zlatiboru

Rekordi za pamćenje

Svake godine nacionalni Kongres oftalmologa Srbije je prilika da se sretnе veliki broj oftalmologa iz naše zemlje, ali i iz zemalja u okruženju i razmene profesionalna iskustva, čuju nešto novo i podsete nekim starih znanja, dilema i kontraverze.

Po svemu sudeći 14. Kongres oftalmologa Srbije održan od 15.-18. septembra na Zlatiboru, u hotelu Mona, pamtiće se po mnogim rekordima.

Prijavljen je rekordan broj usmenih izlaganja - 141 predavanje, što je za respekt i za mnoge veće nacionalne kongrese od našeg. Organizator je pozvao kao predavače skoro sve oftalmologe iz Srbije koji su značajna imena iz oblasti kojima se bave. Trideset pozivnih predavanja značajna je brojka. Na Kongresu je bilo više od 600 učesnika. Plenarno predavanje održao je prof. Spyros Georgaras, jedan od vodećih svetskih oftalmologa, na temu „Novi leksikon kornealne rekonstrukcije“, a prikazane su najsvremenije metode u rekonstruktivnoj hirurgiji rožnjače. Tradicionalni simpozijumi sa prijateljskim udruženjima oftalmologa ove godine bio je posvećen grčko - srpskom prijateljstvu. Na kongresu su bile zastupljene sve oblasti oftalmologije, a najveći

broj radova je iz katarakte, glaukoma, retine i refraktivne hirurgije. Održana su i tri stručna simpozijuma: „Sistemski bolesti i glaukom“, Simpozijum iz oblasti kontaktnih sočiva i o „Savremenom pristupu u lečenju i dijagnostici okluzivnih bolesti oka“, kaže dr Dragan Veselinović, predsednik Organizacionog odbora 14. Kongresa oftalmologa Srbije i predsednik Udruženja oftalmologa Srbije.

Na 14. Kongresu oftalmologa Srbije prikazano je 28 radova u vidu posteru, a medicinske oftalmološke sestre imale su svoj simpozijum.

LaserFocus tim se na ovom Kongresu reprezentativno pojavio: osim što je predsedavao sesijom o refraktivnoj hirurgiji dr Mirko R. Jankov je imao predavanje „Topografski voden fotorefraktivna keratokonjunktivna (PRK) kod očiju sa keratokonusom u kombinaciji sa učvršćivanjem rožnjače riboflavinom i UV zracima (Ultra B2 ili collagen crosslinking) - dvogodišnji rezultati“. Dr Tina Mraković se predstavila radom „Učvršćivanje rožnjače riboflavinom i UV zracima (Ultra B2 ili collagen crosslinking) kod očiju sa keratokonusom - dvogodišnji rezultati“, a dr Vesna Jovanović radom „LASIK kod visoke hipermetropije- rezultati četvorogodišnjeg praćenja“. ■

Imala sam sreću da dobijem specijalizaciju iz oftalmologije u Kliničko bolničkom centru Zvezdara, tada vodećem ustanovom iz ove oblasti u nekadašnjoj Jugoslaviji. Škola kroz koju sam prošla bila je rigorozna, ali je omogućila da se u svakoj oblasti osćem dobro i sigurno. Rad na Klinici podrazumeva da se doktor opredeli za određenu grupu operacija koja će mu biti uža specijalnost. Opredelila sam se za takozvani „prednji segment oka“, što podrazumeva hirurgiju rožnjače, operacije katarakte, glaukoma, pterigijuma, probojne rane i rekonstrukciju oka. Posebno mi je zanimljiva hirurgija rožnjače koja je poslednjih deset godina doživela pravi procvat. U našoj bolnici je prvi put u Srbiji izvedena moderna, selektivna operacija transplantacije rožnjače. Imala sam sreću da budem asistent u toj operaciji profesoru Ljubiši Nikoliću, kaže dr Vesna Jovanović.

Za saradnju sa dr Jankovim opredelila se jer je doneo nešto novo u Beograd - refraktivnu hirurgiju.

- Dr Jankov je pomerio granice našeg saznanja i umeća, na najstručniji način nam otvorio još jedno poglavje u oftalmologiji, kaže dr Jovanović, napominjući da se svaka tačno postavljena dijagnoza, izlečenje i uspešna operacija ono čime se doktor ponosi.

- Danas u vreme interneta, kada su razne i netične informacije svima dostupne, često razgovor s pacijentom o načinu izvođenja operacija višestruko duže traje nego sama operacija. Ali na kraju, ne bi valjalo da je obratno. ■

Utisci pacijenata

Želim da Vam se od srca zahvalim što ste mi pomogli da pobedim svoju najveću (doduše i jedinu) fobiju – strah od trajnog gubitka vida. Prve naočare dobila sam još u 4. razredu osnovne škole. Lekar mi je rekao da imam ozbiljan problem, i da je samo pitanje hoću li izgubiti vid za 3 godine ili za 3 meseca. Posle njega više nijedan oftalmolog nikad nije spomenuo tu čudovišnu mogućnost, ja sam se gotovo celu osnovnu školu budila sa strahom i pitanjem: "Hoću li videti išta kad otvorim oči?!".

Od prvog dr Jankov mi je ulivao poverenje, jedino zbog ogromnog straha nisam mu još 2010 poverila svoj vid.

Ne mogu da opišem kako se osećam. Svakim danom vid mi je sve oštiri – već vidim bolje nego sa naočarima koje sam nosila. Svi ti detalji, boje, konture letvica na roletni, šare na parketu, treperenje lišća u krošnji,...

Nikada u životu nisam ovakovo puno i ovako često plakala, ali od sreće. Hvala dr Jankovu, hvala LaserFocus timu.

**Irena Štokovac,
Beograd, PRK**

Ogromna zahvalnost kompletnom timu LaserFocusa, prije svega dr Mirku Jankovu i ostalima na perfektno odradenom poslu, ogromnoj ljubaznosti. Na mene su ostavili najbolji utisak. Još jednom veliko hvala i mnogo uspjeha u daljem radu.

**Bojana Bajčetić,
Crna Gora, Lasik**

Utisci su odlični. Zahvaljujem se svima na srdačnom gostoprivstvu. Kolektiv vam je odličan. Odlični ste!

**Zdravko Dobrić,
Zubin Potok, Lasik**

Predivno, posle puno godina nošenja naočara i sočiva, najzad vidim. Želela bih da se prvenstveno zahvalim osoblju, celom timu LaserFocusa. Veliko hvala na podršci, pružanju poverenja, a najpre ljubaznosti.

**Renata Krudulj,
Pančevo, Lasik**

Zahvaljujem se svim zaposlenim u klinici, divni su i profesionalni. Takvo je osveženje bila saradnja sa svima, prosto da će mi nedostajati. Prezadovoljna sam celom procedurom i rezultatima, napokon sam progledala i preporodila se. Toplo ću vas svima preporučiti. Veliko hvala dr Jankovu na svemu, počevši od mailova i objašnjenja do same procedure i mojih očiju u njegovim spretnim rukama. Divni ste svi i samo nastavite tako i ne menjajte se. Sve najbolje vam želim.

**Ana Marija Raičković,
Dubai, Lasik**

Hvala vam što ste uneli svetlost u moj život... Neizmerna zahvalnost i poštovanje.

**Dr Dragan Nikolić,
Novi Sad, Lasik**

Progledala!!! Posle 19 godina nošenja sočiva i dioptriјe -6.00, ja sam se prekjuće probudila i odmah jasno videla sliku na zidu u sobi. Hvala! Hvala doktoru Jankovu i celom timu na ljubaznosti, profesionalnosti i stručnosti.

**Milena Miličić,
Beograd, Lasik**

Podelite svoje utiske sa drugima na:
focus@laserfocus.eu

Pitanja i odgovori

► Kada je najbolje operisati kataraktu?

To će proceniti lekar. Kataraka se uklanja onda kada počne da smeta ustaljenom načinu života i radnim sposobnostima. Savremene, komforne operacije ne podrazumevaju da kataraka treba da "sazri" pa tek onda da se operiše.

► Do koje se starosne granice primjenjuje Ultra B2 za zaustavljanje keratokonusa?

Cim se utvrdi postojanje keratokonusa koji napreduje, treba planirati intervenciju. S obzirom da bolest počinje u pubertetu, kod mnogih pacijenata sa teškim i ranim oblikom keratokonusa ovaj metod se primjenjuje vrlo rano. Što se gornje granice tiče, s obzirom na spontano zaustavljanje napredovanja keratokonusa u tridesetim godinama života, tada se obično samo budno prati stanje rožnjače, a intervencija radi samo ukoliko se utvrdi da postoji napredovanje bolesti.

► Može li se dioptrija korigovati i pre osamnaeste godine?

U nekim zemljama donja granica je 18 godina, u nekim 21. Ne preporučuje se ranija korekcija dioptrije, jer rast oka nije završen, pa ni dioptrija nije definitivna.

Centar za mikrohirurgiju oka

Cara Nikolaja Drugog 25, Beograd
tel/fax: + 381 (0)11 344 66 26
www.laserfocus.eu

Centar za očne bolesti

Rozino b.b. Budva, Crna Gora
tel/fax: +382 (0)33 466 163
www.laserfocus.me

Ordinacija „Dr Sefic“

Ferhadija 5/1, Sarajevo, BIH
tel: +387 (0)33 210 212
www.sefic.ba

Instituto de Oftalmología de Curitiba

Av. G. Vargas 1500, Curitiba, Brazil
tel: +55 (0)41 3322 2020
www.ioc.med.br